

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
41008111

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Datum 26 september 2023

Betreft Inzet middelen urgente restauraties grote monumenten

Met mijn brief over de Verkenning financiering monumentenzorg van 12 juni 2023 heb ik eenmalig € 15 miljoen extra budget beschikbaar gesteld om een aantal urgente restauraties van grote monumenten te ondersteunen.¹ Ik heb aan de provincies gevraagd om een voorstel te doen welke projecten binnen het beschikbare budget kunnen worden ondersteund. De criteria die ik daarbij heb meegegeven waren dat provincies eenzelfde extra bijdrage leveren, de restauraties een hoge bouwkundige urgentie hebben en projecten startklaar zijn.

De provincies hebben naar aanleiding hiervan aangegeven dat het voor hen niet haalbaar is om nog in het kalenderjaar 2023 de volledige € 15 miljoen te matchen. Daarom heb ik besloten om, eenmalig, ook de bijdrage van gemeenten mee te laten tellen. Op basis van de informatie die provincies hebben aangedragen, is de volgende verdeling tot stand gekomen:

- Flevoland: € 1.122.661 (Poldertoren in Emmeloord)
- Noord-Brabant: € 1.908.775 (Fort Sabina en botenloods in Willemstad)
- Noord-Holland: € 10.000.000 (Aquarium Artis in Amsterdam)

¹ Kamerstuk 32156, nr. 123, d.d.12 juni 2023

- Overijssel: € 1.211.596 (Bovenkerk in Kampen)
Inclusief de bijdrage van provincies en gemeenten komt hiermee in totaal € 28,4 miljoen beschikbaar voor urgente restauraties van grote monumenten.

Onze referentie
41008111

Ten slotte voeg ik het restant van de € 15 miljoen die ik beschikbaar stel, ter hoogte van € 756.968, toe aan de Restauratiefondsplus-hypothec (Rfh+) van het Nationaal Restauratiefonds. Met deze laagrentende leningen worden eveneens urgente restauraties van grote monumenten ondersteund.

In de gesprekken over de verdeling van de middelen is door de provincies meermaals aangegeven dat deze vier gevallen slechts 'het topje van de ijsberg' zijn. Voor de komende jaren verwachten zij een omvangrijkere restauratieopgave. De restauratieopgave is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Zoals aangekondigd in mijn brief over de Verkenning financiering monumentenzorg zal ik samen met de provincies en gemeenten onderzoeken wat er langjarig nodig is om de restauratieopgave het hoofd te bieden. Onderdeel daarvan is een helder beeld te krijgen van de concrete restauratie- en financieringsopgave voor grote monumenten. Daarbij zal voortgebouwd worden op het rapport dat in 2020 in opdracht van IPO is opgesteld door bureau Fenicks. Dit rapport komt tot een totale restauratieopgave van € 850 miljoen.² Onderzocht moet worden of deze ruwe schatting nog actueel is en wat de gemiddelde financieringsbehoefte per jaar is. Dit onderzoek vindt op dit moment plaats en zal in de eerste maanden van 2024 gereed zijn. Het onderzoek wordt in nauwe samenwerking met IPO en VNG uitgevoerd. De uitkomsten zullen medio 2024 worden gedeeld in de reeds genoemde Kamerbrief over het tweede deel van de Verkenning financiering monumentenzorg.

Ik ben mij ervan bewust dat er nog een grote opgave ligt. Desondanks ben ik zeer verheugd dat met de middelen die nu ter beschikking zijn gesteld een aantal zeer belangrijke en waardevolle monumenten in goede staat kan worden gebracht en doorgegeven aan volgende generaties.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gunay Uslu

² Monitor onderhoud & restauratie niet-woonhuis rijksmonumenten. Fenicks/IPO, 2020.